

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

13 juni 2001

ONTWERP VAN DECREET

**houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2001**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme
uitgebracht door mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever
aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer André-Emiel Bogaert.

Vaste leden :

mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever, de heren Jan Laurys, Eddy Schuermans, Paul Van Malderen ;

de heren Jacques Laverge, Didier Ramoudt, Cis Schepens, Jul Van Aperen ;

de heren Mathieu Boutsen, Roland Van Goethem, Frans Wymeersch ;

de heren Jacky Maes, Robert Voorhamme ;

de heer Jos Stassen ;

de heer André-Emiel Bogaert.

Plaatsvervangers :

de heer Jos De Meyer, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, de heer Jef Van Looy ;

de heren Frans De Cock, Peter Gysbrechts, Koen Helsen, André Moreau ;

de heren Jean Geraerts, Jan Penris, Miel Verrijken ;

mevrouw Anne-Marie Baeke, de heer Leo Peeters ;

mevrouw Veerle Declercq ;

de heer Jan Loones.

Namen eveneens deel aan de besprekingen :

mevrouw Isabel Vertriest, de heren Dirk Holemans en Johan De Roo.

*Zie :***12** (2000-2001)

- Nr. 1 : Evaluatie van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen over de begroting 2001

17 (2000-2001)

- Nr. 1-A : Algemene toelichting
- Nr. 1-B : Toelichting per programma

19 (2001-2001)

- Nr. 1 : Ontwerp van decreet + Bijlagen
- Nrs. 2 tot 6 : Amendementen
- Nr. 7-A : Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid
- Nr. 7-B : Verslag namens de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
- Nr. 7-C : Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden
- Nr. 7-D : Verslag namens de Commissie voor Cultuur, Media en Sport

20 (2000-2001)

- Nr. : Verslag van het Rekenhof

INHOUD

	Blz.
DEEL I : Bevoegdheden van de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media	4
I. Toelichting door de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media	5
I.1. Algemeen	5
I.2. De Fondsen voor Economische Expansie en Regionale Reconversie voor Kleine Ondernemingen en voor Middelgrote en Grote Ondernemingen (FEERR-KO en FEERR-MGO)	5
I.3. Het wetenschaps- en technologisch innovatiebeleid	6
II. Vragen en opmerkingen van de leden met antwoorden van de minister	7
II.1. Programma 50.1 – Algemene departementale bestaansmiddelen	7
II.2. Programma 51.1 – Algemeen economisch beleid	7
II.3. Programma 51.2 – Economisch ondersteuningsbeleid	9
II.4. Programma 51.5 – Natuurlijke rijkdommen en energie (basisallocaties met code I als ordonnancerend minister)	9
II.5. Programma 51.9 – Extern economisch beleid	9
II.6. Programma 52.2 – Middenstandsvorming (bij de opsplitsing toegewezen aan de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid)	9
II.7. Programma 62.1 – Ruimtelijke Ordening (bij de opsplitsing toegewezen aan de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening)	10
II.8. Programma 71.3 – Wetenschappelijk onderzoek met economische finaliteit	11
II.9. Vlaamse openbare instellingen (categorie A) – Fonds voor Economische Expansie en Regionale Reconversie – Middelgrote en Grote Ondernemingen (FEERR-MGO)	11
II.10. Vlaamse openbare instellingen (categorie A) – Fonds voor Economische Expansie en Regionale Reconversie – Kleine Ondernemingen (FEERR-KO)	12
II.11. Vlaamse openbare instellingen (categorie B) : Het Instituut voor de aanmoediging van Innovatie door Wetenschap en Technologie in Vlaanderen (IWT)	12
II.12. Vlaamse openbare instellingen (type sui generis) : de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO)	13
II.13. Varia	13
DEEL II : Bevoegdheden van de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme	13
I. Toelichting door de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme	
I.1. Programma 49.2 – Toerisme	13
I.2. Programma 51.7 – Toerisme	13
I.3. Programma 52.1 – Beroepsopleiding	14
I.4. Programma 52.4 – Werkgelegenheid	14
II. Vragen en opmerkingen van de leden met antwoord van de minister	14
II.1. Programma's 49.2 en 51.7 – Toerisme	14
II.2. De hervorming van de VDAB	14
II.3. Programma 52.4 – Werkgelegenheid	15
DEEL III : Bevoegdheden van Mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw	16
I. Toelichting door mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw	17
I.1. Beleidskredieten	17
I.2. Betalingskredieten	19
II. Vragen en opmerkingen van de leden met antwoord van de minister	20
II.1. Programma 54.1 – Landbouw, tuinbouw en plattelandsbeleid	20
II.2. Vlaamse openbare instellingen (categorie A) – Het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF)	22
DEEL IV : INDICATIEVE STEMMINGEN	23

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme heeft op 16, 17 en 31 mei 2001 het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2001 besproken.

Voor de behandeling in de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme werden de aan de commissie toegewezen bepalingen verdeeld volgens de bevoegdheden van de verschillende ministers. Dit wordt weerspiegeld in de structuur van het verslag :

Deel I : bevoegdheden van de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams Minister van Economie, Media en Ruimtelijke Ordening

Deel II : bevoegdheden van de heer Renaat Landuyt, Vlaams Minister van Werkgelegenheid en Toerisme

Deel III : bevoegdheden van mevrouw Vera Dua, Vlaams Minister van Leefmilieu en Landbouw

Deel I werd besproken op 17 mei. De bespreking werd bijgewoond door de heer Jaak Floridor en door mevrouw Michèle Oleo, kabinetsmedewerkers van minister Van Mechelen.

Deel II werd besproken op 31 mei. De bespreking werd bijgewoond door de heer Robert Bellemans, kabinetsmedewerker van minister Landuyt.

Deel III werd besproken op 16 mei 2001. De bespreking werd bijgewoond door de heer Bart Van Moorsel, kabinetsmedewerker van minister Dua, en door de heren Daniël De Laender, hoofd van de cel Boekhouding en Ondersteuning van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF), en Joris Relaes, hoofd van de afdeling Land- en Tuinbouwvorming van de administratie Land- en Tuinbouw (ALT).

De artikelsgewijze bespreking en de indicatieve stemmingen (deel IV) werden gehouden op 31 mei 2001.

DEEL I : BEVOEGDHEDEN VAN DE HEER DIRK VAN MECHELEN, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, RUIMTELIJKE ORDENING EN MEDIA

De bevoegdheden van de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media hebben, voor wat de behandeling in de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme betreft, betrekking op de volgende bepalingen :

Decreetbepalingen : artikels 12, § 2, 13, 27, 46, 48, 49, 51 en 57.

Op artikels 27 en 51 werden amendementen ingediend door de Vlaamse regering (amendementen nrs. 17 en 18)

Begrotingstabel – afdeling I :

Programma 50.1 – Algemene departementale bestaansmiddelen

Programma 51.1 – Algemeen economisch beleid

Programma 51.2 – Economisch ondersteuningsbeleid

Programma 51.5 (ba. met code I als ordonnateur) – Natuurlijke rijkdommen en energie

Programma 51.9 – Wetenschappelijk onderzoek met economische finaliteit

Programma 71.3 (ba. met codes A en I als ordonnateur)

Op dit programma werd een amendement ingediend door de Vlaamse regering (amendement nr. 35)

Afdeling III

DAB Dienst Investeren in Vlaanderen (DIV)

Op deze begroting werd een amendement ingediend door de Vlaamse regering (amendement nr. 42)

Afdeling V

Grindfonds

Fonds voor Economische Expansie en Regionale Reconversie Middelgrote en Grote Ondernemingen (FEERR-MGO)

Fonds voor Economische Expansie en Regionale Reconversie Kleine Ondernemingen (FEERR-KO)

Limburgfonds

Op deze begroting werd een amendement ingediend door de Vlaamse regering (amendement nr. 45)

I. Toelichting door de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media

I.1. Algemeen

Naar aanleiding van de budgetcontrole 2001 werden de totale *beleidskredieten* voor het domein economie vastgelegd op 18,008 miljard frank. Dit betekent dat het huidige niveau aan beleidskredieten 4,164 miljard frank hoger ligt dan het bedrag dat werd vastgelegd bij de begrotingscontrole van 1999, toen het debat werd begonnen over het encours van de expansiesteun. De huidige vastleggingsmachtigingen overtreffen deze van 1999 met 30 procent. 78,1 percent van de vastleggingsmachtigingen gaat naar het economisch ondersteuningsbeleid, 11,7 percent naar middenstandsvorming via het Vlaams Instituut voor Zelfstandig Ondernemen (VIZO), 8,2 percent naar het algemeen economisch beleid en 1,8 percent naar het extern economisch beleid via het Flanders' Foreign Investment Office (FFIO).

De *betalingskredieten* kennen ongeveer een gelijkwaardig verloop. Bij de budgetcontrole werden de betalingskredieten vastgelegd op 14,043 miljard frank. De betalingskredieten overstijgen deze van 2000 met 755,1 miljoen frank en deze van 1999 met 2,29 miljard frank. De betalingskredieten volgen normaal gezien de vastleggingskredieten, maar omdat de expansiesteun die wordt vastgelegd in het jaar X tot in het jaar X + 4 wordt uitbetaald, stijgen de betalingskredieten minder snel dan de vastleggingskredieten. De vastlegging van expansiesteun moet immers volledig worden ingeschreven in de begroting van het jaar waarin de beslissing tot het toekennen van expansiesteun wordt ge-

nomen, maar de uitbetaling ervan verloopt gespreid over meerdere jaren.

Uit het voorgaande valt af te leiden dat er tijdens de begrotingscontrole geen spectaculaire aanpassingen zijn gebeurd aan de initiële begroting, zoals dit wel het geval was tijdens het voorbije jaar toen de beleidskredieten voor economische expansie werden opgetrokken van 9,341 miljard tot 14,593 miljard frank met het oog op het wegwerken van de achterstand van de niet-gehonoreerde steunaanvragen op de Fondsen voor Economische Expansie en Regionale Reconversie voor Kleine Ondernemingen en voor Middelgrote en Grote Ondernemingen (FEERR-KO en FEERR-MGO). De huidige aanpassingen zijn eerder marginaal te noemen en spruiten voort uit het bijstellen van de hypothesen die gehanteerd werden bij de opmaak van de initiële begroting van het jaar 2001. De aanpassingen reflecteren bij gevolg geen beleidsombuiging.

I.2. De Fondsen voor Economische Expansie en Regionale Reconversie voor Kleine Ondernemingen en voor Middelgrote en Grote Ondernemingen (FEERR-KO en FEERR-MGO)

Voor de FEERR-KO werden de beleidskredieten vastgelegd op 7,841 miljard frank, wat neerkomt op een vermindering van 6,4 miljoen frank ten opzichte van de initiële begroting van 2001. Daarbij komt een overdracht van 3,741 miljard frank niet-gebruikte vastleggingsmachtigingen van het jaar 2000. Dit betekent een totaal van 11,582 miljard frank beschikbare vastleggingsmachtigingen in 2001.

In de FEERR-MGO werden de vastleggingsmachtigingen voor expansiesteun opgetrokken van 6,933 miljard tot 7,563 miljard frank. Rekening houdend met de overdracht van 2,908 miljard frank vastleggingsmachtigingen van het jaar 2000 kan in 2001 10,471 miljard frank investeringssteun worden verleend aan de middelgrote en grote bedrijven.

Voor het bijstellen van de benodigde vastleggingsmachtigingen voor het jaar 2001 werden de hypothesen, gebruikt voor de initiële begroting 2001, opnieuw bekeken door de afdeling Ondersteuningsbeleid van de administratie Economie. Daarbij werd zowel voor de FEERR-MGO als de FEERR-KO hetzelfde stramien gevolgd en werd nagegaan in welke mate het gemiddelde steunbedrag per dossier kon worden gehandhaafd, in hoeverre de gemiddelde jaarlijkse instroom van dossiers diende te worden bijgesteld en wat de impact zou zijn van een opschorting van de meertewerkstellingssteun op datum van 15 februari 2001.

Eerst en vooral werd de budgettaire kost geraamd van de dossiers die ingediend werden voor 1 januari 2000 en die niet konden worden uitbetaald wegens de opschorting van de MGB 3 – 70 richtlijn door de Europese Commissie. Er werd in 5 miljard frank aan expansiesteun voorzien voor deze dossiers.

Alle 5.300 ingediende Vlamivorm-dossiers werden administratief afgehandeld. 398 dossiers konden nog niet definitief worden afgehandeld omdat de bedrijven in kwestie hun aanslagbiljetten onroerende voorheffing nog niet hadden ontvangen. Rekening houdend met een gemiddelde steunbedrag van 516.000 frank per Vlamivormdossier werden de verwachte betalingen opgetrokken van 100 tot 200 miljoen frank. Maar vermits er 326,4 miljoen frank aan machtigingen werden overgedragen, kon dit bedrag bij de begrotingscontrole worden gereduceerd met 126,4 miljoen frank.

Voor de industrieterreinen bedroeg de oorspronkelijke vastlegging 700 miljoen frank. Een overdracht van 460,9 miljoen frank aan vastleggingsmachtigingen maakte dat dit bedrag kon worden herleid tot 239,1 miljoen frank.

Wat de betalingskredieten betreft, werd de dotatie aan de FEERR-MGO opgetrokken met 1,74768 miljard frank en de dotatie aan de FEERR-KO werd met 1,833 miljard frank verminderd. Deze wijzigingen werden veroorzaakt door het gebruiken van een andere afbetalingskalender voor het berekenen van de zuivere expansiesteun en de meertewerkstellingsteun dan bij de initiële begrotingsopmaak. In plaats van een afbetalingskalender steunend op historisch gemiddelde werd nu de betalingskalender van de investeringssteunaanvragen van het jaar 1997 gebruikt. De dotatie aan de Sociaal-Economische Raad voor Vlaanderen (SERV) werd verminderd met 61,3 miljoen frank, zijnde het onbelaste saldo van het jaar 2000.

1.3. Het wetenschaps- en technologisch innovatiebeleid

In het wetenschaps- en technologisch innovatiebeleid zijn twee belangrijke aanpassingen gebeurd tijdens de begrotingscontrole, namelijk de aanpassing van de budgetten van het Instituut voor de aanmoediging van Innovatie door Wetenschap en Technologie in Vlaanderen (IWT) en van de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO).

I.3.1. Het Instituut voor de aanmoediging van Innovatie door Wetenschap en Technologie in Vlaanderen (IWT)

De werkingstoelage voor het IWT (programma 71.3, ba 14.03) werd opgetrokken met netto 16 miljoen frank van 315,4 miljoen naar 331,4 miljoen frank.

De nieuwe aanpak binnen het IWT komt volgens de minister op kruissnelheid. Er worden geen nieuwe impulsprogramma's meer opgestart en er wordt gestreefd naar een drastische administratieve vereenvoudiging. De bestaande regelgeving wordt vereenvoudigd en bedrijfsvriendelijker gemaakt. De parallelle circuits worden uitgeschakeld, waardoor het IWT terug het enige loket in Vlaanderen wordt voor technologische innovatie, ook al ontstond hiertegen enige weerstand. Er komt een nieuwe actie ter ondersteuning van KMO's, waar op 3 jaar tijd een verdubbeling van het aantal toekenningen wordt verwacht.

De nieuwe aanpak binnen het IWT heeft reeds geleid – en dit zal in de toekomst worden voortgezet – tot belangrijke verschuivingen in de inzet van personeel. Door de vereenvoudiging van de procedures, zal ook binnen het IWT proportioneel minder personeel nodig zijn voor het onderzoeken van projectaanvragen en voor het vooral financieel opvolgen van de dossiers. Daarnaast koestert de minister het plan om een verdubbeling van de KMO-aanvragen te realiseren en wordt het eenloketprincipe opnieuw ingevoerd. Ook dient gezegd dat het IWT de voorbije jaren geen extra aanwervingen meer heeft kunnen doen terwijl de te beheren budgetten sterk zijn gestegen van ongeveer 4 miljard frank steunvolume naar 7 miljard frank in vijf jaar tijd. Tevens dient het IWT grotere bekendheid te verwerven bij al zijn potentiële klanten.

Tijdens de begrotingscontrole van dit jaar werd dan ook, door een verhoging van de dotatie, aan het IWT de toestemming gegeven om 11,4 voltijdse equivalenten van het niveau A1 aan te werven in de loop van dit jaar. Hiermee wordt onmiddellijk aangegeven dat dit ook gevolgen zal hebben op de begroting 2002 omdat pas in 2002 de aanwervingen zullen zijn voltooid. Hierover werd een akkoord bereikt. De overhead van de werking van het IWT zal dan stijgen tot 5,98 percent van de totale omzet. De minister vindt dit zeer aanvaardbaar, want hiermee is de gemiddelde overhead met meer dan 1 percent gedaald tijdens de laatste vijf jaar en dit inclusief de nu toegekende bijkomende middelen. Daarnaast werd ook het budget voor externe communicatie verhoogd met 10 miljoen frank tot 14,2

miljoen frank. Dit past volledig in het beter bekend maken van het IWT bij potentiële klanten.

Dankzij een positief begrotingssaldo van 16,8 miljoen frank volstond een stijging van 16 miljoen frank om wat hierboven werd gezegd te realiseren.

I.3.2. De Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO)

Een tweede belangrijke aanpassing in de begroting voor wetenschaps- en technologisch innovatiebeleid is de verhoging van de dotatie aan VITO met 46,4 miljoen frank (programma 71.4, ba 41.03). Tijdens de onderhandelingen van de nieuwe beheerovereenkomst van VITO werd beslist om de opdrachten aan VITO, die in het verleden gealloceerd waren op diverse begrotingsposten bij verschillende ministers, in te brengen in de algemene dotatie van VITO. Netto komt het erop neer dat VITO structureel niet meer middelen ontvangt, maar dat alles nu wel wordt ingebracht in de dotatie. Het gaat hier onder meer over een milieukostenmodel op vraag van de administratie Milieu, Natuur en Landschappen (AMINAL), ontwikkeling van best beschikbare technieken (BBT/EMIS) in samenwerking met AMINAL en de administratie Wetenschap en Innovatie (AWI), het kenniscentrum ondergrondse energiebronnen (KOEN), enzovoort. Het gaat over een totaal van 52,9 miljoen frank dat verminderd werd met het begrotingssaldo van 6,5 miljoen frank.

II. Vragen en opmerkingen van de leden met antwoorden van de minister

II.1. Programma 50.1 – Algemene departementale bestaansmiddelen

Geen opmerkingen.

II.2. Programma 51.1 – Algemeen economisch beleid

II.2.1. Algemeen

1. De heer *Jacques Laverge* merkt op dat de intercommunales, als gevolg van de recente hervormingen, andere en meer beperkte doelstellingen krijgen toegewezen, namelijk de technische ondersteuning van gemeenten of intergemeentelijke projecten. Welke rol spelen de streekontwikkelingsintercommunales nog in dit scenario? Hij vreest dat de

knowhow die ze hebben opgebouwd, verloren zal gaan. Een samenwerking met of integratie in de Huizen van de Onderneming en de Huizen van de Streek biedt nochtans enige perspectieven.

2. De heer *Jan Laurys* gaat hier dieper op in. Hij verwijst naar een uitspraak van de voormalig minister van Binnenlandse Aangelegenheden, de heer *Johan Sauwens*, die opmerkte dat de streekontwikkelingsintercommunales in feite geen reden van bestaan meer hebben, omdat hun opdrachten door de streekplatformen zouden worden overgenomen. De streekontwikkelingsintercommunales zouden in dit scenario blijven bestaan tot 2003 en dan overgaan in de streekplatformen. De spreker vreest dat ze tussen twee stoelen zullen belanden.

De *minister* antwoordt dat de hervorming van de intercommunales (Ontwerp van decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking, *Parl. St. VI. Parl. 2000-2001, nr. 565/1*) is ingegeven door de wil om een betere democratische controle op de structuren van de intercommunales mogelijk te maken. Deze controle zou worden uitgeoefend door de gemeenteraden of provincieraden.

Tegelijk wenst de minister het economisch beleid in Vlaanderen te heroriënteren rond twee polen: de Huizen van de Onderneming, die op provinciaal vlak de interface zullen vormen tussen de individuele ondernemer en de Vlaamse overheid, en de Huizen van de Streek, die alle vormen van (sub)regionale samenwerking op economisch vlak moeten bundelen. Andere beleidsdoelstellingen kunnen toegewezen worden aan coöperatieve vennootschappen, waarmee meteen een juridische uitweg wordt geboden aan het probleem van de streekontwikkelingsintercommunales.

Er rest dan nog één probleem: de aanpassing aan de subsidiebesluiten. Het absurde is dat in de huidige constellatie een intercommunale of een gewestelijke ontwikkelingsmaatschappij (GOM) wel subsidies kan krijgen voor de ontwikkeling van een bedrijventerrein, maar de Limburgse Reconvertie maatschappij niet, omdat dit een NV is. De omvorming van de streekontwikkelingsintercommunales tot coöperatieve vennootschappen zou dit probleem oplossen.

De heer *Dirk Holemans* herhaalt dat een van de doelstellingen van de hervorming van de intercommunales de versterking van de democratische controle door de gemeenteraden was. Het zou gek zijn om de ontwikkeling van bedrijventerreinen te onttrekken aan die controle door de creatie van nieuwe juridische structuren.

II.2.2. Overeenkomsten in het kader van de opdrachtenfuncties van de GOM's (ba. 12.21)

De heer *Laurys* vraagt of de onderhandelingen voor het afsluiten van beheersovereenkomsten met de GOM's al afgelopen zijn.

De *minister* deelt mee dat de Vlaamse regering de overgangsrichtnota voor de GOM's heeft goedgekeurd¹. Twee elementen hiervan zijn van cruciaal belang : het uitbouwen van de vijf GOM's tot centers of excellence en de integratie van de GOM's in de Huizen van de Onderneming.

Op zaterdag 26 mei vindt een rondetafelconferentieplaats met de GOM's in het kader van het kern-takendebat. Elke GOM zal voor een bepaalde kerntaak het center of excellence worden – GOM Vlaams-Brabant voor de kruispuntbank bedrijven-terreinen, GOM West-Vlaanderen voor toerisme, GOM Antwerpen voor brownsites – en een forum oprichten om deze kennis uit te wisselen met de andere GOM's. De contracten voor de opdrachtfuncties zijn gezet op datum van eind december 2001 om de opdrachtfuncties zo snel mogelijk in te schuiven in de vaste opdrachten van de GOM's. Het is noodzakelijk om snel te handelen, want veel contractueel aangeworven medewerkers van GOM's zoeken naar meer duurzame tewerkstelling.

Overeenkomstig de nota beter bestuurlijk beleid worden de GOM's geïntegreerd in de provinciale Huizen van de Onderneming, samen met andere economische actoren als het VIZO of de preventiecellen. Dit plan wordt enthousiast onthaald. De heer *Laurys* vraagt of het de bedoeling is dat ook de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling (VDAB) hierin wordt geïntegreerd. De *minister* preciseert dat de VDAB ook advies verleent aan ondernemingen. Deze taak van de VDAB kan eventueel worden ondergebracht in de Huizen van de Onderneming. Het pijnpunt is de vraag of de GOM's intern of extern verzelfstandigde agent-schappen (IVA's of EVA's) zullen worden.

II.2.3. Subsidies in het kader van de cofinanciering voor de uitvoering van streekcharterprojecten in het kader van het vernieuwd regionaal-economisch beleid (ba. 33.03)

1. De heer *Laurys* merkt op dat het budget voor de cofinanciering voor de uitvoering van de hefboomprojecten in het kader van de streekcharters (27

¹ Deze overgangsrichtnota werd op 15 maart 2001 besproken in de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme (*Parl. St.* VI. Parl. 2000-2001, nr. 661/1)

miljoen frank) werd bijgesteld. De reden die hiervoor wordt opgegeven is dat er onvoldoende hefboomprojecten zijn. Zijn de streekplatformen op de hoogte van deze wijziging ? Hoe worden de hefboomprojecten geselecteerd ?

2. De heer *Holemans* vraagt naar de stand van zaken in de aangekondigde hervorming van het streekmanagement.

3. De heer *Laverge* wijst op de financieringsproblemen voor de secretariaten van de streekplatformen. Sommige worden deels door de provincie gefinancierd, andere moeten aankloppen bij privé-investeerders. Is er geen mogelijkheid tot een meer algemene en stabiele vorm van financiering ?

De *minister* antwoordt dat er binnenkort een nieuwe oproep komt tot de streekplatformen om streekcharterprojecten in te dienen. Projecten moesten uiterlijk op 29 juni 2001 ingediend zijn. In 2000 kregen 14 streekcharterprojecten een subsidie van in totaal 23 miljoen frank. Voor 2001 werd voor de subsidie van streekcharterprojecten in een bedrag van 27 miljoen frank voorzien. Er zijn twee verschillen met vorig jaar. Ten eerste komen nu ook projecten met betrekking tot technologie en innovatie in aanmerking voor subsidiëring. Ten tweede komen voor 2001 ook projecten met een looptijd van meerdere jaren voor subsidiëring in aanmerking.

Naar aanleiding van de vraag van het Antwerpse streekplatform om een Antwerpse Streekinvesteringsmaatschappij (ASIM) op te richten, is de vraag gerezen of ook PPS-projecten in aanmerking komen voor subsidiëring. De *minister* verkiest te wachten tot de PPS-kenniscel binnen de administratie Budgettering, Accounting en Financieel Management (ABAFIM) operationeel is.

Op de vraag van de heer *Laverge* antwoordt de *minister* dat dit probleem geregeld zal worden in de besluitvorming die voortvloeit uit de finalisering van de STEM-nota.

II.2.4. Uitgaven in het kader van de toekenning van een waarborg aan financiers die actief zijn in de sociale economie (ba. 51.02).

De heer *Laverge* uit zijn waardering voor de inspanningen van de regering om de sociale economie te promoten, onder meer door de toekenning van een waarborg aan financiers die actief zijn in de sociale economie. Voorlopig kennen deze pogingen niet erg veel succes. Beantwoordt dit initiatief aan een behoefte en zo ja, moet het dan niet niet gedynamiseerd worden ?

De *minister* antwoordt dat er voor projecten inzake sociale economie twee samenwerkingsakkoorden zijn afgesloten : een tussen de Vlaamse ministers van Tewerkstelling en Economie, waarbij minister Landuyt als coördinator optreedt, en een tussen de gewesten en de federale regering, waarbij minister Landuyt eveneens de coördinatie verzorgt. Uit een brief van de federale minister voor Sociale Economie, de heer Johan Vande Lanotte, bleek dat Vlaanderen hierin het verst staat. Het ondersteuningskader voor deze projecten zal vanaf het na-jaar in voege treden.

II.3. Programma 51.2 – Economisch ondersteuningsbeleid

Zie II.10.

II.4. Programma 51.5 – Natuurlijke rijkdommen en energie (basisallocaties met code I als ordonancerend minister)

Geen opmerkingen.

II.5. Programma 51.9 – Extern economisch beleid

1. De heer *Laverge* merkt op dat het afgelopen jaar vrij gunstig uitviel inzake buitenlandse investeringen in Vlaanderen en vraagt aandacht voor de evolutie van de buitenlandse investeringen in Vlaanderen de laatste zes maanden. Stijgt het aantal buitenlandse investeringen nog, stagneert het of daalt het ?

Inzake de buitenlandse investeringen van Vlaamse bedrijven is er in elk geval een groot verschil met Nederlandse bedrijven. Nederland telt verschillende bedrijven van wereldformaat, Vlaanderen niet een. Vlaamse bedrijven in het buitenland zijn nochtans speerpunten voor de Vlaamse export en versterken de positie van Vlaanderen in de wereldeconomie.

De *minister* antwoordt dat de Dienst Investeren in Vlaanderen (DIV) werd doorgelicht. Uit de cijfers blijkt dat het aantal geregistreerde buitenlandse investeringen in Vlaanderen sinds 1994 constant gestegen is. In 2000 investeerden 204 buitenlandse bedrijven in Vlaanderen, waaronder 67 uit de VS. Tegelijk is ook het budget van de DIV, dat wordt gekoppeld aan de uitvoering van een strategisch plan voor twee jaar, permanent gestegen.

Belangrijker dan deze puur kwantitatieve gegevens is evenwel het feit dat veel investeringen worden gedaan door bedrijven die actief zijn in toekomstgerichte speerpuntsectoren.

De regionalisering van buitenlandse handel en het feit dat er ook op Vlaams niveau verschillende diensten zich bezig houden met het aantrekken van investeringen zorgt voor verwarring bij buitenlandse investeerders. Er is dus nood aan een betere samenwerking tussen Export Vlaanderen, de DIV en de gemeenschapsattachés, onder andere door de verschillende diensten geografisch beter te clusteren. Dit past in het actieplan voor een beter bestuurlijk beleid.

Problematisch is het feit dat de Belgische ambassades in het buitenland vooral oog hebben voor Waalse en Brusselse initiatieven. Daarom zal in de communicatie meer verwezen worden naar 'Vlaanderen-Brussel', in navolging van de Franstalige referenties naar 'Wallonie-Bruxelles', om aan te tonen dat Vlaanderen Brussel niet loslaat. In de nieuwe Belgische ambassade in Berlijn is wel ruimte vrijgemaakt voor initiatieven van de Vlaamse Gemeenschap.

2. Op de vraag van de heer *Johan De Roo* naar de geografische spreiding van de buitenlandse investeringen in Vlaanderen, antwoordt de minister dat deze zich concentreren rond Antwerpen en Limburg. De keuze voor Antwerpen is logisch, omwille van de aanwezigheid van de haven en de petrochemische industrie. De laatste maanden is er een investeringsgolf van Japanse bedrijven, wat concurrerende bedrijven stimuleert om op hun beurt nieuwe investeringen te plannen. Limburg trekt vooral investeringen in de logistiek aan, waarbij de investeerders optimaal gebruik maken van de interessante mogelijkheden die de ontwikkelingskaarten bieden.

Het is de bedoeling om vooral hoogwaardige investeringen aan te trekken. De criteria die bij de prospectie gehanteerd worden, hebben dan ook meer oog voor de toegevoegde waarde van de investering en voor de aandacht voor duurzaam ondernemen. Dit vergt een zekere aanpassing van de bevoegde diensten, maar anderzijds krijgen ondernemingen steeds meer interesse voor duurzaam ondernemen. Dit wordt gekoppeld aan de tendens om kwaliteitscertificaten te halen (EMAS/ISO), die zich nu ook bij KMO's doorzet. De Kamers van Koophandels stimuleren deze tendens.

II.6. Programma 52.2 – Middenstandsvorming (bij de opsplitsing toegewezen aan de commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

1. De Vlaamse regering wil de verschillende opleidingsinitiatieven (Onderwijs Sociale Promotie (OSP), middenstandopleiding (VIZO) en VDAB-

initiatieven) in het kader van het levenslang leren (LLL) meer stroomlijnen en op elkaar afstemmen. De heer *Laverge* vindt dit een goed initiatief, maar vreest dat hierdoor de eigenheid en dynamiek van de middenstandsopleiding verloren zal gaan. De middenstandsopleiding is broodnodig. Steeds minder kinderen van zelfstandigen nemen de zaak van hun ouders over, terwijl anderzijds het hoger onderwijs het ondernemerschap veel te weinig promoot. De middenstandsopleiding is de enige opleiding waarbij het starten van een zelfstandige onderneming het einddoel is.

2. De heer *Roland Van Goethem* merkt op dat zelfstandigen ook behoefte hebben aan LLL, en niet alleen aan middenstandsopleidingen. De technologie evolueert zo snel dat zelfstandige ondernemers een achterstand dreigen op te lopen. De VIZO-opleidingen moeten opgewaardeerd worden, te meer omdat er voor steeds meer beroepen vestigingswetten komen die een zekere beroepsbekwaamheid verplicht stellen.

De *minister* beklemtoont dat de Vlaamse regering de eigenheid van de VIZO-, OSP- en VDAB-opleidingen wenst te behouden. Voor infrastructuur, lokalisatie, HRM, financieel beleid en promotie wordt wel één gemeenschappelijke backoffice gecreëerd. Vertegenwoordigers van de ministers van Economie, Onderwijs en Tewerkstelling en de topambtenaren van hun respectievelijke administraties hebben hiervoor een voorbereidende nota opgesteld, die aan de regering zal worden voorgelegd.

Het financieringsbesluit opent de mogelijkheid voor schaalvergroting in de werking van het VIZO, zodat er meer personeel kan worden ingezet voor aanwerving en communicatie.

De minister treedt de heer *Laverge* bij in zijn stelling dat de middenstandsopleiding zorgt voor de doorstroming van nieuwe ondernemers. Het leertijdsysteem van de middenstandsopleiding blijkt overigens veel succesvoller dan het deeltijds leren uit het klassieke onderwijs. Dit veronderstelt een nieuw kader voor de leersecretarissen. De debatten daarover in het VIZO blijven echter aanslepen. De minister wenst hierover de knoop tijdens de zomer door te hakken.

Overigens is er nood aan een betere onderlinge afstemming tussen al deze opleidingsinitiatieven, wat ook door de heer *Laverge* niet ontkend wordt. Men heeft nogal vaak de neiging om de goedkoopste opleiding te kiezen; veel ondernemers kiezen voor de VDAB-opleidingen, omdat die goedkoper zijn dan de VIZO-opleidingen of zelfs gratis. Es-

sentieel is dat elke instelling opleidingen voor zijn eigen doelgroep aanbiedt (de VDAB voor werkzoekenden en werknemers, het VIZO voor zelfstandige ondernemers) en niet in de vijver van andere instellingen gaat vissen. Ook het OSP biedt dagcursussen aan die vooral door werknemers bezocht worden. De aflijning moet een feit zijn voor het systeem van de opleidingscheques wordt opgestart. De heer *Laurys* merkt echter op dat een sterke aflijning niet zo eenvoudig is. De VDAB heeft zijn knowhow voor opleidingen voor werknemers juist opgebouwd via contacten met werkgevers.

II.7. Programma 62.1 – Ruimtelijke Ordening (bij de opsplitsing toegewezen aan de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening)

1. Het Strategisch Plan Ruimtelijke Economie schenkt aandacht aan de ruimte voor werk. Volgens de heer *Laverge* mag men het belang hiervan niet onderschatten. Het valt op dat de beschikbare bedrijventerreinen in Vlaanderen ongelijk verdeeld zijn over de verschillende provincies en regio's. De heer *Laverge* pleit voor een verschuiving binnen het kader van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV). Indien dit niet mogelijk is, moet men bij de evaluatie van het RSV extra ruimte voor bedrijventerreinen creëren. De spreker vreest dat de prijzen voor industriegronden anders sterk zullen stijgen, wat een hypotheek zou leggen op de economische ontwikkeling van Vlaanderen. Niet alleen de eigen bedrijven zouden hiervan de dupe worden, het zou ook een rem zijn op het aantrekken van buitenlandse investeerders. Hij verwijst naar een resolutie die daarover werd goedgekeurd in het Vlaams Parlement en betreurt het dat deze nog geen weerslag heeft gekregen in de begrotingsaanpassing.

2. De financiering van de sanering van brownfields kan eventueel via PPS-formules gebeuren. De heer *André-Emiel Bogaert* vraagt of de regering zal wachten tot deze financieringsformules volledig uitgewerkt zijn, of dat ze daarentegen nu al wenst te beginnen met de sanering van bepaalde sites.

De *minister* beklemtoont dat zijn pleidooi voor aandacht voor de ruimtelijke noden van de economie aanvankelijk op weinig enthousiasme werd onthaald. Pas later werd het duidelijk dat er ook 'ruimte voor werk' moet zijn. De discussie draait nu rond de verankering van de ruimtelijke economie in de administratie: ofwel richt men een apart Instituut voor Ruimtelijke Economie op, naar analogie met het Instituut voor Natuurbehoud, ofwel wordt het een kernafdeling binnen de administra-

tie. Het uiteindelijke doel is het genereren van een constante output aan gegevens.

Budgettair krijgt het SPRE voldoende middelen, onder meer via een aanpassing van de begroting Ruimtelijke Ordening.

De potentiële locaties voor het ontwikkelen van nieuwe bedrijventerreinen zijn inderdaad niet goed gespreid. Een van de doelstellingen van het SPRE is het detecteren en op de kaart zetten van de 'zoekgebieden' (noodgebieden) : Zuid-West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen, het Waasland, Antwerpen en de Kempen. De situatie is het meest gunstig in de kuststreek en in Limburg.

Voor de noodgebieden wordt een actieplan op korte, middellange en lange termijn uitgewerkt. Op korte termijn wordt een vijftigtal knelpuntprojecten geselecteerd, waarvoor telkens een taskforce wordt opgericht, in samenwerking met de GOM's. Op middellange termijn werkt men via de gewestplannen. Op lange termijn moet er een oplossing gevonden worden via de ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP's) en de versnelde afbakening van de stedelijke gebieden. Het RUP van Aalst is reeds klaar. In Kortrijk, Turnhout en Mechelen bevinden de stedelijke afbakeningsprocessen zich in hun eindfase.

Aanvullend kunnen er bijkomende bedrijventerreinen worden gecreëerd via sanering van brownfields. Hiertoe is een task force opgericht, bestaande uit leden van de OVAM, de administratie Ruimtelijke Ordening en de administratie Economie, die een shortlist opstelden van een aantal te saneren brownfields. OVAM onderzoekt hoe deze sanering concreet moet gebeuren en welke budgetten daarvoor nodig zijn. De financiering zou deels via een amortisatiefonds gebeuren. Hiertoe is een voorbereidende nota opgesteld. De concrete invulling van de financiële en juridische aspecten (aansprakelijkheid) van dit fonds vormt het voorwerp van een offerte waarop studie bureaus kunnen intekenen. Het fonds zou ten laatste bij de begrotingsopmaak voor 2002 operationeel moeten worden.

II.8. Programma 71.3 – Wetenschappelijk onderzoek met economische finaliteit

Zie II.11.

II.9. Vlaamse openbare instellingen (categorie A) –

Fonds voor Economische Expansie en Regionale Reconversie – Middelgrote en Grote Ondernemingen (FEERR-MGO)

1. De heer *Holemans* vraagt in welke mate de minister ecologische criteria laat doorwegen bij het beoordelen van de expansiesteundossiers.

2. De heer *Bogaert* stelt vast dat de criteria voor het toekennen van expansiesteun voortdurend verschuiven : vroeger stond tewerkstelling centraal, nu opleiding en vorming, terwijl men ook aandacht vraagt voor ecologische criteria. Het zou wenselijk zijn om een zekere reserve te behouden voor het geval dat de economische groei weer zou vertragen.

3. De heer *Laverge* vindt het positief dat de problemen die er met de Europese instellingen waren gerezen over het toekennen van expansiesteun achter de rug zijn, maar wijst erop dat er nog steeds 209 dossiers hangende zijn. Hij vraagt de minister naar een stand van zaken in de afhandeling van deze dossiers.

4. Het programma *Vlamivorm* werd in het leven geroepen om de vorming van werknemers in en door bedrijven te stimuleren. Bedrijven kregen financiële steun in ruil voor het aanbieden van opleidings- en vormingsinitiatieven aan hun personeel. In totaal werden hiervoor ongeveer 5.300 dossiers ingediend. De heer *Laverge* wenst te weten in welke mate werd gecontroleerd of bedrijven de vormingsplicht, die gekoppeld werd aan de steun, ook ernstig namen.

5. De heer *Laurys* merkt op dat in het Nationaal Actieplan voor de Werkgelegenheid, dat is ingediend bij de EU, staat dat 'in Vlaanderen in samenwerking met de sociale partners positieve aanvullende maatregelen worden voorgesteld die gepaard gaan met extra financiële prikkels om investeringen in human resources en permanente vorming aan te moedigen. In concreto gaat het om *Vlami-vorm*, opleidingskredieten en opleidingscheques.' Betekent dit dat de minister een nieuwe *Vlami-vorm* wil indienen, of gaat het louter om de uitvoering van de bestaande *Vlami-vorm* ?

De *minister* erkent dat de Europese instanties vele bezwaren hadden tegen het Vlaamse expansiesteunbeleid. Momenteel zijn alle problemen opgelost, op één na : de afhandeling van de 209 dossiers die voor 31 december 1999 waren ingediend. Het gaat hierbij om 4,839 miljard frank expansiesteun.

Nu de steun in het kader van de MGB 3-richtlijn is gedeblokkeerd, poogt de Vlaamse regering het Europese standpunt op twee punten te laten herzien : dat van de regionale steunkaart (1,7 miljard frank), die in voege trad vanaf 1 januari 2000 en waarbij de aanmelding bij de Europese instanties te laat was gebeurd, en dat van de retroactiviteit van de steun (maximum 1,6 miljard frank). Indien Europa het Vlaamse standpunt volgt, betekent dit een extra uitgave van 3,3 miljard frank.

Wat Vlamivorm betreft, was er in een controlemechanisme voorzien in het Vlamivormdecreet. Op basis van het voorleggen van onroerende voorheffing gebeurde de betaling. De naleving van de vormingsplicht gebeurde pas daarna. De Europese instanties vonden dat deze toetsing niet voldeed aan de Europese kaderrichtlijn inzake vorming. Daarop werd samen met het Vlaams Economisch Verbond (VEV) en de Unie van Zelfstandige Ondernemers (Unizo) een campagne voor de bedrijven gestart om hen te informeren over het opstellen van de controlefiches. Uit een controle van 400 bedrijven die Vlamivorm-steun hadden genoten, bleek dat er nog heel wat hiaten waren. De administratie Economie stelde op basis daarvan een nieuwe controlefiche op. De controle van deze fiches is nog volop bezig en het is dan ook te vroeg om hieruit al conclusies te trekken.

De heer *Laverge* stelt vast dat de overheid eerst betaalt, en dan pas controleert of de steunverlening wel aan de voorwaarden voldoet. Kan de overheid dit geld recupereren indien blijkt dat de bedrijven onterecht Vlamivorm-steun hebben genoten ? De *minister* repliceert dat hij enkel uitvoert wat het Vlaams Parlement heeft beslist door zijn goedkeuring te hechten aan het Vlamivormdecreet.

De *minister* begrijpt niet waarom de verwijzing naar Vlamivorm is opgenomen in het Nationaal Actieplan voor de Werkgelegenheid. Hoogstwaarschijnlijk komt dit omdat het programma nog steeds loopt. Het actieplan steunt op twee pijlers : hefboomkredieten en opleidingscheques. Het idee van de opleidingscheques komt uit het Waals Gewest. Ze zouden vanaf 1 januari 2002 worden opgestart. De onderhandelingen met de SERV-partners zijn bijna afgerond. Er zijn nog wat spanningen bij de verdeling van de cheques volgens de grootte van de ondernemingen, omdat de Unizo een inhaalbeweging wenst voor de kleine ondernemingen. De minister wenst de cheques te verdelen volgens een verdeelsleutel die eerder rekening houdt met het aantal bedrijven in plaats van met de om-

vang van de bedrijven, waardoor de kleine ondernemingen automatisch bevoordeeld zullen zijn.

II.10. Vlaamse openbare instellingen (categorie A) – Fonds voor Economische Expansie en Regionale Reconversie – Kleine Ondernemingen (FEERR-KO)

Het verheugt de heer *Laverge* dat de kleine ondernemingen meer investeringssteun opnemen. Hoe verklaart de minister deze evolutie ? Volgens de spreker kan dit niet enkel het gevolg zijn van de gunstige economische conjunctuur. Gaat het om een tijdelijk fenomeen of niet ?

De administratie heeft volgens de *minister* zware inspanningen geleverd om de expansiesteun ook voor kleine ondernemingen toegankelijk te maken, met succes. Door de gedeeltelijke blokkering van de FEERR-MGO konden meer mensen en middelen worden ingezet voor de FEERR-KO. De instroom van het aantal expansiesteunaanvragen voor kleine ondernemingen schommelt echter zeer sterk, zonder dat het duidelijk wordt wat deze fluctuaties veroorzaakt. De minister vermoedt dat promotiecampagnes van banken hier voor iets tussen zitten.

II.11. Vlaamse openbare instellingen (categorie B) : Het Instituut voor de aanmoediging van Innovatie door Wetenschap en Technologie in Vlaanderen (IWT)

De heer *Holemans* onderschrijft volledig de beslissing om de administratieve lasten in het IWT te vereenvoudigen. Hij stelt wel vast dat het IWT te weinig capaciteit in huis heeft voor de operationalisering inzake duurzame ontwikkeling. Hoe kan men deze knowhow versterken ? Wat is de stand van zaken van het Investeringsfonds voor Duurzame Ontwikkeling ?

Volgens de *minister* neemt het IWT duurzaam ondernemen op als een van de criteria bij de dossierbehandeling. Het is wel niet eenvoudig om een sluitende definitie van 'duurzaam ondernemen' te vinden bij de behandeling van innovatiedossiers. Het Fonds voor Duurzaam Ondernemen zou als rollend investeringsfonds deel kunnen uitmaken van de nieuwe structuur van de Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV), waarover een voorstel van decreet is ingediend. Ook de PPS-dochters zouden onder deze nieuwe structuur kunnen ressorteren.

II.12. Vlaamse openbare instellingen (type sui generis) : de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO)

De heer *Bogaert* verwijst naar twee persartikelen waarin zware verliezen bij VITO werden bekend gemaakt. De *minister* antwoordt dat hij de indruk heeft dat de VITO jarenlang verlamd was in zijn werking door een aantal misplaatste, interne wijzigingen. Als gevolg hiervan was de gedelegeerde bestuurder opgestapt. Intussen is een nieuwe gedelegeerde bestuurder aangetrokken met veel ervaring op het gebied van de marketing van nieuwe technologieën. De beheersovereenkomst is zo goed als klaar. Een struikelblok vormen de sociale onderhandelingen, die zich als moeilijk aandienen. VITO is opgenomen in een cao waarover samen met het Studiecentrum voor Kernenergie (SCK) moet worden onderhandeld, waarbij men gewoonlijk nogal forse eisen stelt. De voorzitter van de raad van bestuur en de gedelegeerd bestuurder hebben de opdracht gekregen zich hard op te stellen. Na de tijd van input is de tijd van output gekomen. VITO wordt zwaar gefinancierd door de Vlaamse overheid. Een groter budget is niet mogelijk zonder betere resultaten.

II.13. Varia

1. De heer *Holemans* vraagt naar de stand van zaken in het Mercuriusproject.

2. De heer *Laverge* vraagt dat de minister acties zou ondernemen om de koers van het GIMV-aandeel op te krikken. De intrinsieke waarde van het aandeel ligt immers veel hoger dan de huidige beurswaarde.

De *minister* deelt mee dat het Mercuriusproject geëvalueerd is. Het rapportageteam heeft zijn bevindingen neergeschreven in een rapport en krijgt nu de opdracht om op basis van die conclusies een nieuw kader te creëren. Eventueel zal er een nieuw, aangepast Mercuriusproject worden opgestart. De ervaring van het Mercuriusproject zal in elk geval worden benut bij de oprichting van het Stadsvernieuwingsfonds. Toch zijn er belangrijke verschillen. Het Stadsvernieuwingsfonds is niet alleen bedoeld voor economische projecten en het richt zich vooral op de grotere steden, terwijl een eventueel Mercurius-bis vooral voor de kleinere steden is bedoeld.

Het Stadsvernieuwingsfonds wordt gefinancierd door het vorig jaar opgerichte Financieringsfonds voor schuldafbouw en éénmalige investeringsprojecten. Het gaat hierbij om niet-recurrente midde-

len, die men dan ook enkel voor eenmalige projecten kan gebruiken.

DEEL II : BEVOEGDHEDEN VAN DE HEER RENAAT LANDUYT, VLAAMS MINISTER VAN WERKGELEGENHEID EN TOERISME

De bevoegdheden van de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, hebben, voor wat de behandeling in de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme betreft, betrekking op de volgende bepalingen :

Decreetsbepaling : artikel 50

Begrotingstabel – afdeling I :

Programma 49.2 – Toerisme

Programma 51.7 – Toerisme

Programma 52.4 – Werkgelegenheid

Afdeling V : Herplaatsingsfonds

I. Toelichting door de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme

I.1. Programma 49.2 – Toerisme

Het betreft hier alleen een aanpassing van de betalingskredieten na herraming van de benodigde kredieten. Het betreft de investeringskredieten aan de Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde te Antwerpen (KMDA) (ba 52.13), waarvan de betalingskredieten met 20,6 miljoen frank worden verminderd tot 14 miljoen frank ingevolge de nieuwe betaalkalender in verband met de investeringen.

De basisallocatie 61.01 (dotatie voor ordonnancekredieten Toerisme Vlaanderen) werd met 150 miljoen frank verminderd. Het gaat om een eenmalige afname van het kassaldo van de begroting van Toerisme Vlaanderen 2000. Omdat Toerisme Vlaanderen over voldoende kasmiddelen beschikt om het uitbetalingsritme van de machtigingen te volgen, wordt dit verrekend op de vereffeningkredieten.

I.2. Programma 51.7 – Toerisme

Geen wijzigingen.

I.3. Programma 52.1 – Beroepsopleiding

Er is een verhoging van de kredieten sociale vorming en promotie met 2,3 miljoen frank tot 4,6 miljoen frank. Het krediet in de initiële begroting was berekend uitgaande van een afschaffing van het stelsel op 30 juni 2001. De desbetreffende decreetsbepaling werd echter afgewezen in het parlement. De basisallocatie moet bijgevolg opgetrokken worden om een heel jaar te dekken.

I.4. Programma 52.4 – Werkgelegenheid

Er zijn drie belangrijke wijzigingen. De eerste is de vermindering van het krediet op basisallocatie 41.02 (allerhande uitgaven in het kader van gesco's en onderwijsgesco's), als gevolg van het in mindering brengen van het onbelast saldo per 31 december 2000 van de begroting voor VDAB-tewerkstellingsprogramma's met een bedrag van 189,5 miljoen frank. Dit saldo is voornamelijk te verklaren door de minderuitgaven voor de tewerkstellingsprogramma's 2000, onder meer voor het Wepplusplan en de meerinkomsten VDAB ingevolge de uitbreiding van de verminderde RSZ-uitgave voor de lonen.

Een tweede wijziging behelst de samenvoeging van alle middelen die de VDAB uitgeeft bij de uitvoering van de maatregelen 'Europese richtsnoeren' op de basisallocatie 41.04 (dotatie aan de VDAB in het kader van de Europese Werkgelegenheidsrichtsnoeren). Het gaat om in totaal 1,762 miljard frank onder meer voor de richtsnoeren 1, 2 en 3, startbanen, lokale werkwinkels, IBO's. De vermindering van deze post is het gevolg van het in mindering brengen van het onbelast saldo per 31 december 2000 van deze dotatie aan de VDAB met een bedrag van 440 miljoen frank, onder meer ingevolge de latere opstart van de startbanen (1 april in plaats van 1 januari).

De verhoging van de vastleggingsmachtiging van het Herplaatsingsfonds met 25 miljoen frank (ba 99.11) is vooral het gevolg van de verlate invoeging van de maatregel in 2000. Op het einde van dat jaar konden de eerste ontvankelijke dossiers positief beslist worden. De eigenlijke vastlegingen en betalingen komen vanaf 2001 pas goed op gang. Gezien er via overdracht van het betalingskrediet 2000 (24,9 miljoen frank) een betalingsmogelijkheid ontstond van 44,9 miljoen frank (dotatie 2001 voor dit fonds bedraagt 20 miljoen frank) en mede gezien de conjuncturomslag grote vraag naar tussenkomst zal zijn, werd geopteerd voor het optrekken van de vastleggingsmachtiging 2001 tot 50 miljoen frank.

II. Vragen en opmerkingen van de leden met antwoord van de minister

II.1. Programma's 49.2 en 51.7 – Toerisme

De heer *Bogaert* vraagt zich af of de zoo nog steeds een toeristische attractiepool is. De *minister* antwoordt hierop bevestigend. Het toeristisch belang van de KMDA is niet te onderschatten. Daarnaast heeft hij ook nog een belangrijke wetenschappelijke rol te vervullen.

Mevrouw *Trees Merckx-Van Goey* wenst de budgetcontrole aan te grijpen om naar de stand van zaken te peilen van enkele aangekondigde beleidsmaatregelen :

Wat is de stand van zaken inzake het statuut van de reisbureaus ?

Overweegt de minister een aanpassing van de subsidiereglementen in het kader van het logiesdecreet, met name voor investeringen die de toegankelijkheid van de infrastructuur verhogen ?

Kunnen hotels financiële steun genieten voor aanpassingswerken ?

Wat is de stand van zaken inzake de problematiek van de permanente bewoning op campings en het uitdovingscenario dat hiervoor was uitgewerkt ?

Kan het postuniversitair programma toerisme reeds vanaf het volgende academiejaar van start gaan ?

De *minister* antwoordt dat hij, gezien het specifieke karakter van de vragen en het feit dat ze geen verband houden met de begrotingscontrole, niet gedetailleerd kan antwoorden. De postuniversitaire opleiding toerisme zal inderdaad vanaf volgend academiejaar van start kunnen gaan. De opleiding wordt voorlopig enkel door de universiteiten van Antwerpen, Leuven en Diepenbeek ingericht. Voor de eerste twee jaar wordt de opleiding volledig gefinancierd vanuit de begroting Toerisme, maar het is de bedoeling dat dit een volwaardige universitaire opleiding wordt. De minister belooft een overzicht van het beleid inzake toerisme te geven in de commissie.

II.2. De hervorming van de VDAB

De heer *Laurys* heeft een aantal vragen over de VDAB, maar wenst deze uit te stellen op 14 juni, wanneer in de commissie een hoorzitting met de

administrateur-generaal van de VDAB, de heer Yvan Bostyn, plaatsvindt. Ligt er een nieuw regeeringsvoorstel over de hervorming van de VDAB op tafel ?

Mevrouw *Veerle Declercq* sluit zich hierbij aan. Er leven nog tal van vragen rond de hervorming van de VDAB, zowel bij de diensten van de VDAB zelf als bij de parlementsliden. De heer *Laverge* merkt op dat er wel veel gepraat wordt over een verfijning van de taken van de VDAB, maar tegelijk blijft de structuur van deze instelling vrij onduidelijk. Het veranderingsproces moet zo snel mogelijk afgerond worden om alle onzekerheid weg te nemen. Aansluitend op deze opmerkingen meent de heer *Didier Ramoudt* te weten dat de administrateur-generaal van de VDAB niet erg tevreden is over de regeringsbeslissing om de VDAB in drie aparte entiteiten op te splitsen.

De *minister* antwoordt dat over de VDAB-hervorming een nieuwe tekst is ingediend die de oudere basistekst zowel verfijnt als uitvoert. Er wordt over onderhandeld in het Vesoc-overleg, maar de sociale partners blijken hierover van mening te verschillen. De minister wil er in elk geval over waken dat men van de gelegenheid geen gebruik maakt om de VDAB te verzwakken. De minister garandeert de heer *Ramoudt* overigens dat hij en de heer *Bostyn* gelijklopende opvattingen over de hervorming van de VDAB hebben.

De activiteiten van de VDAB kan men in drie groepen onderverdelen : commerciële activiteiten (merit), tewerkstelling en opleiding. Het is de bedoeling om elk van deze functies in een aparte entiteit onder te brengen. Dit mag echter geen negatieve gevolgen hebben voor het personeel. In de praktijk blijkt dit ook zo niet te zijn, omdat al deze functies al bestaan binnen de schoot van de VDAB.

Voor de kerntaak van de VDAB – tewerkstelling – stellen er zich geen problemen. Minder duidelijk is de situatie inzake opleiding. In het kader van het beter bestuurlijk beleid is er immers tussen de ministers van Onderwijs, Economie en Werkgelegenheid afgesproken om de diverse opleidingsinitiatieven beter op elkaar af te stemmen en te stroomlijnen. De meritfunctie tenslotte is sociaal verankerd : de minister wenst niet dat deze functie volledig aan de vrije markt zou worden overgedragen. De juridische oplossing hiervoor ligt in het onderbrengen van de aandelen van de eigenaars in een vennootschap met een sociaal doel. Het loskoppelen van de merit-functie stelde overigens geen problemen, omdat het personeel van de VDAB dit functioneel onderscheid reeds jaren

maakt : T-Interim wordt de facto als een aparte organisatie beschouwd. Ook de functies 'toeleiding' en 'opleiding' worden meer en meer als aparte functies beschouwd.

Hoe wordt een en ander structureel vertaald ? In een eerste fase zullen de onderdelen tewerkstelling en opleiding in een enkele EVA worden ondergebracht ; in een volgende fase – afhankelijk van de mate waarin men erin slaagt alle bestaande opleidingsinitiatieven te stroomlijnen – kan het deel opleiding in een tweede EVA worden ondergebracht. De vraag blijft dan welke relatie tussen beide EVA's zal bestaan.

De structuren worden dus geleidelijk aangepast aan de interne veranderingsprocessen. Op die manier kan de VDAB onder alle omstandigheden normaal blijven functioneren. De minister heeft bewust het scenario van bijvoorbeeld het Octopus-akkoord willen vermijden, waarbij men in een ruk een organisatiestructuur op papier heeft gezet, maar achteraf nog jaren moet werken aan de implementatie ervan.

Deze geleidelijke verandering vermijdt ook dat er problemen opduiken met de sociale partners. De VDAB kent drie soorten sociale partners : de vakbeweging die de belangen van het personeel behartigt, de interprofessionele organisaties die deel uitmaken van de interne werking van de VDAB, en de sociale partners van de sectoren. Die laatste spelen een belangrijke rol inzake opleidingsinitiatieven, die voor een belangrijk deel gefinancierd worden via sectorfondsen. Via nationale cao's worden de bijdragen tot deze fondsen bepaald. Het is dan ook logisch dat de sociale partners inspraak krijgen in het beheer van deze fondsen.

II.3. Programma 52.4 – Werkgelegenheid

II.3.1. Allerhande uitgaven in het kader van gesco's en onderwijsgesco's (ba. 41.02)

De heer *Laurys* betreurt dat dit krediet opnieuw verlaagd wordt. Hij vraagt zich af hoe deze herhaalde verminderingen te rijmen vallen met de belofte in het regeerakkoord om via deze middelen 7.500 extra arbeidsplaatsen te creëren. Wat is de visie van de minister op het werkervaringsbeleid ? Is er geen behoefte meer aan een dergelijk beleid of komen er andere stimuli ?

De daling van de uitgaven in het kader van gesco's en onderwijsgesco's is volgens de *minister* niet zo eenvoudig te verklaren. In een krappe arbeids-

markt wordt de nood aan werkervaring 'overruled' door het feit dat men sneller aan werk raakt. De doelstelling uit het regeerakkoord om op die manier 7.500 arbeidsplaatsen te creëren weegt niet op tegen de voorlopig nog gunstige conjunctuur, die een dergelijke doelstelling ten dele overbodig maakt. Dat neemt niet weg dat men moet blijven zoeken naar de juiste vorm van werkervaring voor de juiste groep mensen.

De heer *Laurys* repliceert dat een gunstige economische conjunctuur niet alles oplost. Ondanks de huidige periode van hoogconjunctuur bevinden er zich nog steeds 160.000 werklozen in de marge van de arbeidsmarkt.

II.3.2. Dotatie aan de VDAB in het kader van de Europese werkgelegenheidsrichtsnoeren (ba. 41.04)

De middelen die de VDAB uitgeeft in het kader van de uitvoering van de Europese Werkgelegenheidsrichtsnoeren worden samengevoegd op een basisallocatie. Tegelijk wordt dit krediet vermindert met 440 miljoen frank. De heer *Laurys* vraagt wat hiervoor de reden is. Op het federale niveau blijken de startbanen succesvol te zijn : er zouden op deze manier 55.000 jobs extra gecreëerd zijn. Wat is de stand van zaken voor het Vlaamse beleid inzake startbanen en aanverwante initiatieven ?

De regie voor de uitvoering van de Europese richtsnoeren was eerst toegewezen aan de VDAB. Er werd een aantal keren uitstel verleend. Nu blijkt het systeem opnieuw omgeschakeld te zijn : de regie zou gevoerd worden door de administratie. Tegelijk is ook de financieringswijze veranderd. Men zou opnieuw projecten kunnen indienen die dan beoordeeld worden door de subregionale tewerkstellingscomités. De Europese werkgelegenheidsrichtsnoeren waren gepland voor de periode 2000-2006. Vlaanderen heeft inmiddels anderhalf jaar vertraging opgelopen. Zijn er al concrete projecten uitgewerkt ?

De *minister* kondigt een herschikking aan van alle werkgelegenheidsmaatregelen in het kader van het wisselplan. Dit plan heeft een tweevoudig doel : enerzijds ervoor zorgen dat meer ervaren werknemers via interne opleiding en promotie erin slagen om de moeilijker vacatures in hun bedrijf op te vullen, anderzijds ervoor zorgen dat de nieuwe vacatures eenvoudiger in te vullen zijn door nieuwkomers op de arbeidsmarkt of werklozen. Dit vergt een mentaliteitsaanpassing voor de mensen op het terrein, die vijftientig jaar lang gevochten hebben tegen hoge werkloosheidscijfers, en een aan-

passing van het overheidsinstrumentarium, dat ontworpen is in een tijd van hoge werkloosheid. Rekening houdend met de krapte op de arbeidsmarkt is het niet meer uitsluitend de bedoeling om zoveel mogelijk mensen aan het werk te helpen, maar vooral om zoveel mogelijk mensen de juiste job aan te bieden. Veel werknemers werken immers onder hun niveau. Dit impliceert ook een verdere inschakeling van de sociale economie in de reguliere economie.

Op dit ogenblik evalueert het steunpunt WAV de federale startbanenplannen. Op die manier kan de Vlaamse overheid nagaan in welke mate haar eigen flankerend beleid succesvol is. De minister merkt op dat de banenplannen vooral in Vlaanderen succes kennen. De vrees dat ze aanleiding zouden zijn tot het afsluiten van meer contracten van bepaalde duur ten nadele van het aantal contracten van onbepaalde duur, is niet bewaarheid.

Voor de regiefunctie van de Europese Werkgelegenheidsrichtsnoeren werd een vzw opgericht, waarin de VDAB de hoofdrol zou spelen. Uiteindelijk werd een meer evenwichtige takenverdeling tussen VDAB en administratie afgesloten. De bedoeling blijft om een eenloketsysteem te ontwikkelen.

DEEL III : BEVOEGDHEDEN VAN MEVROUW VERA DUA, VLAAMS MINISTER VAN LEEFMILIEU EN LANDBOUW

De bevoegdheden van mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, hebben, voor wat de behandeling in de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme betreft, betrekking op de volgende bepalingen :

Decreetsbepalingen : Artikels 12, 45 en 47

Op artikel 12 werd een amendement ingediend door de Vlaamse regering (amendement nr. 11)

Begrotingstabel – Afdeling I :

Programma 54.1 – Landbouw, tuinbouw en plattelandsbeleid

Afdeling V :

Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF)

Op deze begroting werd een amendement ingediend door de Vlaamse regering (amendement nr. 44)

Financieringsinstrument voor Investerings in de Vlaamse Visserij- en Aquicultuursector (FIVA)

I. Toelichting door mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw

De begroting Landbouw, Tuinbouw en Plattelandsbeleid werd naar aanleiding van de initiële begroting 2001 grondig geheroriënteerd binnen de beschikbare kredieten.

De aanpassing van de begroting 2001 bestaat uit :

- de inschrijving van bijkomende beleidskredieten ;
- verschuivingen van kredieten (binnen de begroting Landbouw, van de begroting Landbouw naar het Minafonds en van de begroting Landbouw naar het programma bestaansmiddelen) ;
- een vermindering van de betalingskredieten van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF) ten gevolge van de overdracht van een hoog onbelast saldo eind 2000, de snellere doorstorting van EU-middelen, en het operationeel worden van het betaalorgaan waardoor het VLIF het EU-gedeelte niet meer dient te prefinancieren.

I.1. Beleidskredieten

1. De aangepaste begroting 2001 voor de sector Landbouw voorziet in een totaal aan beleidskredieten van 3,126 miljard frank of een beperkte daling met 28,6 miljoen frank ten opzichte van de initiële begroting 2001. Deze daling wordt verklaard door enerzijds een stijging van de vastleggingskredieten ten bedrage van 35,6 miljoen frank en anderzijds een daling van de vastleggingskredieten van het VLIF ten bedrage van 64,2 miljoen frank (van 2,303 naar 2,239 miljard frank) ten gevolge van overhevelingen (heroriënteringen).

De stijging van de vastleggingskredieten kan als volgt worden verklaard :

- een verhoging van het bedrag voor de subsidies in het kader van het landbouwwormingsbeleid (ba 31.90) met 24,7 miljoen frank van 35,9 tot 60,6 miljoen frank. Aangezien de bijstand van het Europees Oriëntatie- en Garantiefonds voor de Landbouw (EOGFL) voor de landbouwwormingsactiviteiten in 2000 en 2001 ingevolge een gewijzigde procedure (overschakeling van EOGFL-oriëntatie naar EOGFL-garantie) sneller uitbetaald wordt via een rechtstreekse

storting aan het betaalorgaan van de administratie Land- en Tuinbouw (ALT), kunnen er in 2001 meer middelen besteed worden aan demonstratieprojecten duurzame landbouw (onder andere door een verlenging van de oproep die in 2000 een eerste maal werd gedaan) en demonstratieprojecten duurzame bemesting (2000-2001).

- het inschrijven van een bijkrediet vorige jaren van 10,9 miljoen frank op basisallocatie 31.01 voor subsidies voor 19 projecten in het kader van het communautaire initiatief Leader II-Westhoek en -Meetjesland en Pesca.

De daling van de vastleggingskredieten van het VLIF wordt als volgt verklaard :

- overheveling van 36,2 miljoen frank naar artikel 2.4 (Uitgaven in het kader van het Afvalstoffenplan) van het Minafonds. Op 2 februari 2001 hechtte de Vlaamse regering namelijk haar goedkeuring aan de terugbetaling van 410 frank per rund, gedurende 3 maanden, aan het Fonds voor de gezondheid en de kwaliteit van de dieren ter compensatie van de opschorting van de betaling van een bijdrage van 410 frank door de slachthuizen. Met dit bedrag dienen de slachthuizen de kosten voor de verwerking van het afval te betalen.
- overheveling van 15,7 miljoen frank naar het bestaansmiddelenprogramma 99.10 voor de werving van :
 - vijf technici (een per buitendienst) voor de ALT in het kader van de behandeling van de aanvragen voor het verkrijgen van een stopzettingsvergoeding in toepassing van het decreet afbouw varkensstapel ;
 - drie statutaire A1's in het kader van de uitvoering van het actieplan biologische landbouw ; deze personeelsleden zullen zich elk specialiseren in deelfacetten van de biologische landbouw. Dit zijn niet enkel teelttechnische deelfacetten maar bijvoorbeeld ook regelgeving, overleg met de federale overheid en de evoluties in het buitenland en op Europees niveau ;
 - een A1 voor de uitbouw van het secretariaat van de Vlaamse Land- en Tuinbouwrapad ;
 - vier A1's in het kader van de opstart van de Vlaamse Onderzoekseenheid voor Land- en Tuinbouweconomie (VOLT).

Het bedrag van de overheveling omvat zowel de loon-, de werkings- als de uitrustingskosten van dit personeel. Rekening houdend met het feit dat de ALT momenteel slechts 70 personeelsleden telt, betekent dit een belangrijke versterking van de personeelsformatie.

- overheveling van 12,3 miljoen frank naar de informaticakredieten op het bestaansmiddelenprogramma 99.10 voor de noodzakelijk informatica-investeringen in het kader van de varkensafbouw (het project Piggyback).

Met betrekking tot de vastleggingsmachtiging van het VLIF dient in herinnering te worden gebracht dat ter gelegenheid van de initiële begroting 2001 een begrotingsruiter werd ingeschreven, waardoor het niet-benutte gedeelte van 2000, nl. 967,6 miljoen frank, wordt overgedragen naar en toegevoegd aan de kredieten voor 2001. Het VLIF beschikt derhalve in 2001 over een vastleggingsmachtiging van 3,206 miljard frank.

2. Verder wordt er voor een bedrag van 24 miljoen frank intern herschikt binnen de begroting Landbouw.

Bij de initiële begrotingsopmaak 2001 werd 6 miljoen frank ingeschreven op basisallocatie 12.03 (stimulering biologische landbouw) voor de werving van twee ketenanimatoren. Deze personeelsleden zullen geworven worden door het Vlaams Promotiecentrum voor Landbouw- en Visserijmarketing (VLAM) in het kader van actie 12 van het actieplan biologische landbouw, het bevorderen van de afzet van biologische landbouwproducten. Derhalve wordt dit krediet toegevoegd aan de subsidie van VLAM (basisallocatie 33.02).

Ter gelegenheid van de begrotingscontrole 2000 verwierf ALT een budget van 20 miljoen frank voor de uitvoering van samenwerkingsakkoorden met Polen, Letland en Litouwen. In die samenwerkingsakkoorden is onder het luik landbouw in de mogelijkheid voorzien om aan de hand van samenwerkingsprojecten kennis en ervaring uit te wisselen over verschillende organisatorische en praktische aspecten van het landbouwgebeuren en om telkens twee doctoraten toe te kennen aan de landbouwfaculteiten van de Vlaamse universiteiten. In het begrotingsjaar 2000 heeft de ALT in uitvoering van de samenwerkingsakkoorden reeds verschillende dossiers uitgewerkt.

Met betrekking tot de toekenning van een subsidie aan zes student-onderzoekers kreeg de ALT vanwege de minister van Begroting, de heer Patrick

Dewael, de opdracht de subsidies pas vast te leggen in 2001 – gezien de student-onderzoekers hun onderzoek pas in het najaar van 2001 zullen aanvaatten – en dit onder de vorm van een gesplitst krediet. Derhalve werd 15 miljoen frank in vastleggingskredieten en 12 miljoen frank in ordonnanceringkredieten ingeschreven op een nieuwe basisallocatie 12.06 (samenwerkingsakkoorden). De compensatie gebeurt op basisallocatie 31.02 (Subsidies in het kader van plattelandontwikkeling, Leader+).

Er wordt 3 miljoen frank overgeheveld van basisallocatie 32.03 (steun voor de begeleiding van bedrijven in financiële moeilijkheden) naar basisallocatie 33.01 (subsidies in verband met het land- en tuinbouwbeleid) teneinde twee subsidiedossiers, namelijk VILT en Agriflora, en twee demonstratieprojecten duurzame landbouw, die in 2000 reeds principieel werden goedgekeurd maar niet konden worden vastgelegd, in 2001 te kunnen vastleggen. De demonstratieprojecten hebben betrekking op twee dossiers van het Provinciaal Centrum voor landbouw en milieu te Rumbeke (Roeselare), nl. agrarisch natuurbeheer op bedrijfsniveau en teelttechnische maatregelen en bodemverbetering ter beperking van bodemerosie en nutriëntenverlies.

3. De Vlaamse regering heeft bij beslissing van 27 april 2001 het provisioneel krediet voor sectorale communicatie voor 2001, dat centraal op de begroting van de minister-president, de heer Patrick Dewael, was voorzien, over de departementen verdeeld. Op deze wijze wordt 22 miljoen frank toegevoegd aan de middelen van de administratie landbouw voor communicatiecampagnes en -initiatieven.

4. Een zeer belangrijke aanpassing is de eenmalige verhoging van de kredieten voor het afsluiten van de beheersovereenkomsten water in het kader van het plattelandontwikkelingsplan (POP); hiervoor wordt 1,26 miljard frank extra ingeschreven. Dit is terug te vinden in de begroting van het Minafonds (artikel 2.19)

In het besluit van de Vlaamse regering van 10 november 2000 (besluit van de Vlaamse regering tot vaststelling van een vergoedingsregeling ter uitvoering van artikel 15, 15bis, 15ter, 15sexies, §§ 1 en 3 en 15septies van het decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 26 mei 2000 ter uitvoering van sommige artikelen van hetzelfde decreet), worden de beheersvergoedingen in het kader van het meststoffendecreet geregeld.

De vergoedingen zijn gekaderd in het Vlaams plattelandsontwikkelingsplan en werden positief geadviseerd door het STAR-comité van de Europese Commissie op 20 december 2000 en ter goedkeuring ingediend bij de Europese Commissie. De goedkeuring zelf door de Commissie van het programmeringsdocument voor plattelandsontwikkeling voor het Vlaams Gewest met betrekking tot de programmeringsperiode 2000-2006 is gebeurd op 6 oktober 2000. De Europese Commissie cofinanciert deze vergoedingen.

Met het instrument beheersovereenkomst gaat de landbouwer vrijwillig in op de vooropgestelde beheersmaatregelen. Voor de kwetsbare zones water is er een pakket maatregelen dat een beperking inhoudt van minstens 20 percent ten opzichte van de Code van goede landbouwpraktijk overeenkomstig de Europese nitraatrichtlijn. Voor de kwetsbare zones natuur is een pakket voorzien dat botanisch beheer inhoudt met het oog op de versterking van de natuurwaarde van halfnatuurlijke en soortenrijke graslanden. In beide gevallen is er een resultaatverbintenis verbonden aan de beheersovereenkomst.

De voornaamste resultaatverbintenis voor de beheersovereenkomst water is het behalen van een lager nitraatresidu dan 90 kg N/ha/jaar. De resultaatverbintenis voor de beheersovereenkomst natuur zit inherent verweven in de beheersvoorwaarden vermits vooraleer de beheersovereenkomst kan afgesloten worden, moet voldaan zijn aan de natuurwaarde, omschreven als een type grasland.

De beheersovereenkomsten hebben een duurzaam karakter daar ze steeds worden afgesloten voor 5 jaar. Dit heeft tot gevolg dat de administratieve belasting geconcentreerd wordt in de beginfase en dat gedurende de looptijd de inspanningen kunnen geconcentreerd worden op de controle ervan.

Aangezien de wetten op de rijkscomptabiliteit stellen dat overeenkomsten voor meerdere jaren volledig moeten worden vastgelegd in het jaar waarin de verbintenis wordt aangegaan, ligt het zwaartepunt van de vastleggingen in 2000 en 2001. De totale behoefte aan vastleggingskredieten in 2000 en 2001 bedraagt 2,239 miljard frank. Dit bedrag heeft enkel betrekking op het aandeel van Vlaanderen. Aangezien in de begroting 2000 en 2001 samen slechts 979 miljoen frank beschikbaar is, werd een extra krediet van 1,26 miljard frank bijkomend ingeschreven.

1.2. Betalingskredieten

De aangepaste betalingskredieten bedragen voor 2001 1,4546 miljard frank. Ten opzichte van de initiële begroting 2001 betekent dit een vermindering met 356,3 miljoen frank. Deze vermindering bestaat uit een vermindering van 393,3 miljoen frank van de betalingskredieten van het VLIF (basisallocatie 61.01) van 1,182 miljard naar 788,7 miljoen frank en uit een stijging van de overige betalingskredieten met 37 miljoen frank.

De betalingskredieten van het VLIF werden als volgt berekend. De VLIF-inkomsten voor 2001 worden geraamd op een totaalbedrag van 774,9 miljoen frank. De belangrijkste inkomsten zijn een hoog saldo eind 2000 van 632,3 miljoen frank dat volledig onbelast is, een doorstorting door Europa in 2001 van 19,2 miljoen frank als EU-medefinanciering op aanvullende investeringspremies uitbetaald in 2000, een doorstorting door Europa in 2001 van 103,2 miljoen frank als EU-medefinanciering op betaalde rentesubsidies voor het vierde trimester 2000, 13 miljoen frank aan waarborgbijdragen en 7 miljoen frank EU-bijstand bestemd voor naschoolse landbouwworming.

De belangrijkste redenen voor het grote saldo zijn de lage rentevoet van de kredieten, waardoor maar een deel van de voorziene vastlegging moest worden uitbetaald terwijl de ramingen steunden op deze vastgelegde bedragen, en een onverwachte doorstorting van 193,2 miljoen frank aan het VLIF. Deze doorstorting werd in 2001 verwacht, maar werd in 2000 tóch doorgestort. Het betreft de Europese medefinanciering op uitbetaalde VLIF-rentesubsidies voor het eerste, tweede en derde trimester van 2000.

De doorstortingen vanuit Europa gebeuren rechtstreeks aan het betaalorgaan van ALT. Vanuit het VLIF dient er derhalve niet meer geprefinancierd te worden.

De betalingsbehoeften in 2001 van het VLIF bedragen 1,5716 miljard frank. Verminderd met de 774,9 miljoen frank eigen inkomsten, betekent dit een betalingsdotatie van 796,7 miljoen frank. Van dit bedrag wordt nog 8 miljoen frank overgeheveld als compensatie (in betalingskredieten) voor de wervingen op het bestaansmiddelenprogramma 99.10 in het kader van de opstart van VOLT, wat de uiteindelijke betalingsdotatie op 788,7 miljoen frank brengt. Dit betekent dus dat het VLIF in concreto in 2001 zal kunnen beschikken over een totaal aan betalingskredieten van 1,5636 miljard frank.

De verhoging van de overige betalingskredieten bestaat uit 1,4 miljoen frank extra voor de betalingsdotatie van het FIVA, een verhoging met 24,7 miljoen frank voor de subsidies in het kader van het landbouwvormingsbeleid (cfr. de beleidskredieten) en 10,9 miljoen frank extra voor subsidies voor 19 projecten in het kader van het communautaire initiatief Leader II-Westhoek en -Meetjesland en Pesca (cfr. de beleidskredieten).

II. Vragen en opmerkingen van de leden met antwoord van de minister

II.1. Programma 54.1 – Landbouw, tuinbouw en plattelandsbeleid

II.1.1. Steun voor de begeleiding van bedrijven in financiële moeilijkheden (ba. 32.03)

1. De heer *Laverge* heeft weinig opmerkingen bij de begrotingsaanpassing, maar hij bekritiseert de vermindering met 3 miljoen frank voor de steun voor de begeleiding van bedrijven in financiële moeilijkheden (ba. 32.03), net op een ogenblik dat de sector zich poogt te herstellen van de opeenvolgende crisissen. Vele landbouwers kampen dan ook met financiële, maar ook met psychologische en sociale moeilijkheden. De crisis in de landbouw heeft de landbouwers immers een slecht imago bezorgd.

Rekening houdend met deze factoren, mag het een verrassing heten dat er vrij weinig landbouwbedrijven failliet gaan. De spreker wijt dit vooral aan de mentaliteit van landbouwers. Voor een landbouwer en zijn omgeving is een faillissement een persoonlijk drama. Om dit te vermijden spreekt hij desnoods zijn hele privékapitaal aan. In tegenstelling tot een bedrijfsleider van een KMO kan hij immers zijn privékapitaal niet loskoppelen van zijn bedrijfskapitaal.

In alle economische sectoren wordt preventie als het belangrijkste wapen tegen faillissementen beschouwd. De begeleiding van landbouwbedrijven is dan ook nodig. De heer *Laverge* pleit ervoor om de kredieten voor deze begeleiding niet te verminderen en vraagt zich af of men deze vorm van begeleiding, opgestart in 1998 voor enkele specifieke sectoren in de landbouw, niet moet veralgemenen naar alle landbouwsectoren.

De *minister* merkt op dat de steun voor de begeleiding van bedrijven in financiële moeilijkheden vrij eng omschreven is. Het betekent dat een landbouwer met financiële moeilijkheden een aanvraag

voor steun kan indienen. Na een doorlichting van de bedrijfseconomische boekhouding wordt door de erkende centra een plan opgesteld dat kan leiden tot stopzetting of omschakeling van de landbouwactiviteit op het bedrijf. Voor de uitvoering en begeleiding van dit plan wordt steun verleend. De minister is echter meer gewonnen voor de aanpak van armoedebestrijding op het platteland zoals die is uitgewerkt in de doelstelling 5b-gebieden. Deze aanpak heeft meer aandacht voor sociale begeleiding en is beter aangepast aan de situatie op het terrein.

De steun voor de begeleiding van bedrijven in financiële moeilijkheden is enkel een bedrijfseconomische ondersteuning. Bij het begin van de regeerperiode heeft de minister de toegankelijkheid hiervan verhoogd door de inkomensgrens op te trekken, zodat meer bedrijven aanspraak konden maken op deze steun. Typerend voor de landbouwsector is dat de steunverlening via de erkende landbouworganisaties verloopt. De grootste landbouworganisatie is echter niet echt geïnteresseerd om hieraan mee te werken, omdat de steunbedragen vrij gering zijn en weinig effect hebben. Dit is ook de verklaring voor de overschotten die deze begrotingspost steeds gekend heeft.

De minister werkt aan een aangepast besluit dat de financiële en de sociale begeleiding bundelt. De experimenten in de doelstelling 5b-gebieden zullen kwantitatief en geografisch uitgebreid worden.

Het probleem is dat men steeds weer op de klassieke landbouworganisaties een beroep moet doen om landbouwers te begeleiden, omdat zij over de nodige knowhow beschikken. De minister ook de welzijnssector bij de strijd tegen de armoede op het platteland te betrekken. De welzijnssector weet hoe ze met mensen in financiële moeilijkheden moet omgaan, maar heeft het moeilijk om toegang te krijgen tot het landbouwmilieu. Voor een landbouwer is het niet evident om de stap naar bijvoorbeeld het OCMW te zetten.

De heer *Jef Van Looy* merkt op dat die begeleiding meer moet inhouden dan het uitkeren van OCMW-steun. De *minister* antwoordt dat het om meer gaat dan dat. Er kan ook hulp geboden worden bij budgetbegeleiding, bij het verwerken van sociale drama's die het gevolg zijn van financiële moeilijkheden en bij het uitkijken naar alternatieven. De vraag is via welke kanalen de overheid dit zal subsidiëren.

2. In zijn repliek erkent de heer *Laverge* de nood aan sociale begeleiding van landbouwers met fi-

nanciële problemen. De landbouworganisaties bieden sociale hulp, maar zijn onderling sterk verdeeld. Een landbouwer met financiële moeilijkheden zal enkel hulp proberen zoeken bij 'zijn' organisatie. Bovendien zal een landbouwer (of een middenstander) niet gauw de stap zetten naar de klasieke sociale sector of naar het OCMW. De welzijnssector gaat zelf actief op zoek naar 'klanten', terwijl een landbouwer slechts in uiterste nood de stap naar de welzijnssector zal zetten. Een specifieke aanpak dringt zich op.

De spreker vraagt zich af of het niet mogelijk is om, in samenspraak met de minister van Economie, de gewone preventiecellen ook aandacht te laten schenken aan de landbouwsector. Volgens de *minister* is dit mogelijk, indien ze rekening wensen te houden met de knowhow die is opgebouwd door de proefprojecten in de doelstelling 5b-gebieden. De hulpverleners moeten het vertrouwen van de landbouwers winnen, zonder zich exclusief tot een beperkt aantal organisaties te wenden die bij andere landbouwers dan weer sterke weerstand oproepen.

3. Mevrouw *Isabel Vertriest* verwijst in dit verband naar het rapport van de Koning Boudewijnstichting over armoede op het platteland. Het rapport wees op de noodzaak van samenwerking tussen preventiecellen, landbouworganisaties en welzijnsorganisaties. Uit het rapport bleek ook duidelijk dat er nood is aan het doorbreken van het sociaal isolement. Op dit vlak beschikken de welzijnsorganisaties over heel wat knowhow, maar de *minister* merkt op dat de actoren in de welzijnssector hiervoor weinig belangstelling hebben.

II.1.2. Steun aan biologische landbouw (ba 12.03 en 31.04)

1. De heer *Laverge* merkt op dat de overheid de biologische landbouw financieel steunt. Het heeft echter geen zin het aanbod van biologische producten te verhogen als de consument hiervoor geen interesse betoont. Volgt de consument deze trend ?

2. Mevrouw *Vertriest* merkt op dat hiervoor geen risico bestaat, aangezien België netto-importeur is van bioproducten, vooral uit Nederland. Er is dus totaal geen risico voor een overproductie of een overaanbod van biologische producten, integendeel. De spreker vraagt of er geen snellere omschakeling naar de biolandbouw mogelijk is.

De *minister* vindt de vrees van de heer *Laverge* onterecht. Biologische landbouw wordt op twee manieren gesteund : via de begroting voor landbouw

(programma 54.1) en via het VLIF, dat onder meer investeringen in of omschakelingen naar de biologische landbouw voor 40 percent subsidieert. Voorlopig heeft niemand nog van deze laatste mogelijkheid gebruik gemaakt. Het aantal bedrijven dat actief is in of omschakelt naar de biologische landbouw is vooral in de periode 1999-2000 sterk gestegen. De stijging in 2000 is minder uitgesproken, maar toch kan men spreken van een gestage toename van het aantal biobedrijven. Dit is te verkieszen boven een 'boom' van biobedrijven. Belangrijke stimuli zijn de creatie van de biotheek, een informatiecentrum voor biolandbouw, en de begeleiding en voorlichting van biologische landbouwers. In 1997 waren er 107 biobedrijven, in 2000 231.

De heer *Joris Relaes*, hoofd van de afdeling Land- en Tuinbouwvorming van de ALT, voegt eraan toe dat de stijging het sterkst was bij bedrijven van extensieve landbouw, vooral melkveebedrijven, omdat daar de omschakeling naar biologische productiemethodes het eenvoudigst is. Wallonië had aanvankelijk een voorsprong op Vlaanderen inzake biologische landbouw, omdat de meer extensieve landbouw (meer weidegrond) daar zich beter leende voor een omschakeling naar biologische landbouw dan de intensieve landbouw (bv. groenteteelt), die in Vlaanderen dominant is. Vlaanderen haalt nu echter zijn achterstand snel in als gevolg van het gewijzigde premiestelsel. Deze premies worden vooral op het federale niveau uitgewerkt en begunstigen vroeger vooral de extensieve landbouw, wat vooral Wallonië ten goede kwam. Onder impuls van minister Dua heeft minister Gabriëls het premiestelsel aangepast.

3. Mevrouw *Vertriest* vraagt zich af of het landbouwonderwijs wel genoeg aandacht besteedt aan biolandbouw.

De heer *Relaes* antwoordt namens de minister dat dit punt is opgenomen in het actieplan biologische landbouw en al concrete resultaten heeft opgeleverd. Vanaf volgend schooljaar wordt in de tweede graad van het middelbaar landbouwonderwijs biologische landbouw een verplicht vak. De Vlaamse Onderwijsraad (VLOR) steunt dit initiatief, zodat men de zekerheid krijgt dat alle onderwijsnetten hieraan mee willen werken. Ook in het hoger onderwijs neemt de belangstelling toe, maar daar gaat de aanpassing van de leerprogramma's trager. Er is een postdoctoraalopleiding biologische landbouw aan de KUL ; aan de UG was het het onderwerp van een studienamiddag. Het is ook als keuzevak opgenomen in diverse richtingen. Er worden bijscholingsessies georganiseerd voor de leerkrachten en docenten, zodat ook zij zich aan deze nieu-

we evolutie kunnen aanpassen. Waarschijnlijk zal een en ander bijgestuurd worden bij de evaluatie van het actieplan biologische landbouw.

Mevrouw *Vertriest* vindt dit toch een vrij mager resultaat en vraagt waarom er nog geen aparte leerstoel voor biologische landbouw aan de universiteiten of hogescholen bestaat. Dit zou leiden tot meer knowhow inzake biologische productietechnieken. Dit is broodnodig. De heer *Relaes* antwoordt dat men de oprichting van een aparte richting biolandbouw heeft overwogen. Men kan de universiteiten en hogescholen hiertoe echter moeilijk verplichten, aangezien zij over een grote vrijheid beschikken bij het oprichten van nieuwe richtingen. Bovendien willen ze aspecten van biolandbouw een plaats geven in alle basisvakken. De universiteiten en hogescholen verkiezen dit boven de creatie van een aparte richting.

Om tegemoet te komen aan de behoefte voor een grotere kennis van de biolandbouw kondigt de *minister* de oprichting van een steunpunt biologische landbouw aan dat leemtes in de kennis moet opsporen. Ze hoopt dat de universiteiten daarop inspelen.

II.2. Vlaamse openbare instellingen (categorie A) – Het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF)

1. De heer *Van Looy* wenst te weten of de aanpassing van de VLIF-reglementering tot verschuivingen heeft geleid bij de instroom en behandeling steunaanvragen. Volgens de nieuwe reglementering kan men niet alleen rentesubsidies (voor investeringen door leningen gefinancierd), maar ook kapitaalsubsidies (voor investeringen door eigen kapitaal gefinancierd) aanvragen. Welk is het aandeel van de aanvragen voor kapitaalsubsidies in het totaal van de aanvragen? Hoeveel aanvragen zijn er voor investeringen in de biologische landbouw?

2. De heer *Laverge* vraagt welke subsectoren in de landbouw dominant zijn bij de aanvragen voor VLIF-steun.

De heer *Daniël De Laender*, hoofd van de cel Boekhouding en Ondersteuning van het VLIF, antwoordt namens de minister dat het nog te vroeg is om deze vragen nauwkeurig te beantwoorden. Ten eerste heeft de nieuwe regelgeving pas nu ruimere bekendheid gekregen op het terrein. Ten tweede beginnen als gevolg hiervan de aanvragen voor kapitaalsubsidies, waarin in de oude reglementering niet was voorzien, pas nu binnen te komen. Dit zijn er meer dan verwacht – 30 à 40 percent van het to-

tale aantal aanvragen – maar het gaat wel over eerder kleine investeringsbedragen. Ten derde liep de overgangperiode tot 14 mei 2001. Iedereen die nog investeringen heeft gedaan maar daarvoor nog geen aanvraag had ingediend, stuurt nu zijn aanvraag op. Men mag immers maar maximum 6 maanden teruggaan, zodat de investeringen van november of december nu ingediend worden. Nu komen ook veel aanvragen voor de hoogste subsidie categorieën binnen. De administratie is nog volop bezig met de registratie van de aanvragen, na een paar weken zal men deze beter kunnen analyseren. De investeringen worden nu ingevoerd in het systeem, vroeger gebeurde dit pas bij de behandeling. Van zodra een aanvraag binnenkomt, worden de investeringen ingevoerd, zodat men weet over welke bedragen het gaat.

De *minister* trekt hieruit de conclusie dat het zinvol was om de VLIF-steun uit te breiden tot kapitaalsinvesteringen. Er zijn ook vrij veel aanvragen voor steun voor energiebesparende investeringen en mechanische onkruidbestrijding. De heer *De Laender* beaamt dit. De moeilijker dossiers – steun voor eerste vestiging – komen nu pas binnen.

De *minister* onderstreept dat het een tijdje duurt voor men resultaten ziet van nieuwe initiatieven. Zo hebben de besluiten over de begeleiding van biologische landbouwers lang bij de Raad van State gelegen, maar nu moet men ook nog de erkenningen van de centra starten. Hierin speelt ook de communicatie tegenover de landbouwers een rol.

Ten slotte vraagt de minister aan de vertegenwoordigers van de administratie om een analyse van de VLIF-dossiers aan de commissieleden te bezorgen van zodra dit mogelijk is.

3. De heer *Van Looy* merkt op dat het VLIF 13 miljoen frank aan waarborgbijdragen heeft ontvangen. Wordt deze waarborg gerecupereerd als het bedrijf failliet gaat? En creëert dit geen ongelijke behandeling tussen gezinsbedrijven (natuurlijke personen) en vennootschappen (rechtspersonen)?

De heer *De Laender* antwoordt namens de minister dat het VLIF bij het toekennen van rentesubsidies of investeringspremies een waarborg vraagt die ongeveer 0,5 percent bedraagt van de toegekende steun. Een bijkomende motivering hierbij is het afremmen van overbodige steunaanvragen. Als het bedrijf failliet gaat, probeert het VLIF dit bedrag te recupereren via de invorderingscel. Recuperatie van de waarborg bij vennootschappen is

bijna onmogelijk (tenzij in geval van frauduleus faillissement), omdat het faillissement dan vaak ook het einde van de rechtspersoon betekent. De invorderingscel treedt vrij rigide op, maar komt al snel tot de vaststelling dat er niet veel te rapen valt. Het resultaat van deze operaties is voor het VLIF dan ook nihil. Pijnlijk is wel dat de schuldenaars in dit geval achtervolgd worden door deurwaarders, ook al levert dit voor beide partijen niets op.

De heer *Van Looy* vreest dat vele landbouwers er zich zullen toe laten verleiden om in de biologische landbouw te stappen onder impuls van de ruime VLIF-steun die ze dan kunnen genieten. Hij acht het raadzaam dat zij eerst een vennootschap zouden oprichten, zodat ze niet voor de rest van hun leven achtervolgd worden door de gevolgen van een eventueel faillissement.

Een ander probleem is volgens de minister dat enkele oudere biologische landbouwbedrijven de vorm van een coöperatieve vennootschap hebben, waarvan ook de consumenten deel uitmaken. Dit was vroeger vaak de enige manier om als biologische landbouwer het hoofd boven water te kunnen houden. Precies daardoor komen zij niet in aanmerking voor VLIF-steun. De heer *Relaes* merkt op dat de VLIF-reglementering werkt binnen het Europees landbouwbeleid. Volgens die reglementering kunnen enkel wie voldoet aan de definitie van landbouwers steun genieten.

DEEL IV : INDICATIEVE STEMMINGEN

Het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2001 werd, voor wat de aan de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme toegewezen bepalingen betreft, aangenomen met 8 stemmen bij 7 onthoudingen.

De verslaggever,

Gisèle
GARDEYN-DEBEVER

De voorzitter,

André-Emiel
BOGAERT
